

महाराष्ट्र विधानसभा
चौथे अधिवेशन, २०१४
तारंकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक १० डिसेंबर, २०१४ / आग्रहनय १९, १९३६ (शके)

<p>(१) नियोजन मंत्री (२) महिला आणि बालविकास मंत्री (३) वित्त मंत्री (४) वने मंत्री (५) ग्रामविकास आणि जलसंधारण मंत्री</p>	}	यांचे प्रभारी विभाग
---	---	---------------------

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४४

**उस्मानाबाद जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात मातीच्या घरात वास्तव करणा-
यांना पक्के घर मिळावे यासाठी राजीव गांधी ग्रामीण निवारा योजनेबाबत**

- (१) * १९४६ श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
- (1) उस्मानाबाद जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात मातीच्या घरात वास्तव करणा-यांना पक्के घर मिळावे यासाठी शासनाने राजीव गांधी ग्रामीण निवारा योजनेअंतर्गत 3755 घरकुलाचे प्रस्ताव पाठविले असतांना मे, 2014 अखेर केवळ ३४९ घरकुलांना मंजूरी देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत,
- (3) तसेच उस्मानाबाद जिल्ह्यातील नागरिकांचे घराचे प्रस्ताव मंजूर व्हावेत म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (4) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

**ताडोबा-अधारी वैयाघ्र प्रकल्पातील कोअर`क्षेत्रातील
नैसर्गिक पाणवठ्यांचे पुनर्जीवन करण्याच्या प्रकल्पाबाबत**

- (२) * २११९ श्री.बंटी भांगडिया (चिमुर), डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली), श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
- (1) ताडोबा-अधारी वैयाघ्र प्रकल्पातील कोअर`क्षेत्रातील नैसर्गिक पाणवठ्यांचे पुनर्जीवन करण्याचे शासनाकडे प्रस्तावित आहे, हे खरे आहे काय,

- (2) असल्ल्यास, जंगलातील वन्य पशु पाणी व चा-याकरीता जंगलातून बाहेर पडून वित्त व जीवित हानी करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (3) असल्ल्यास, अश्याप्रकरची जीव व वित्त हानी वाचविण्याकरीता शासनाने कोणती उपाययोजना अंवलंबिलेली आहे काय त्याबाबतची संपूर्ण माहिती काय आहे,
 (4) नसल्ल्यास, यावरील पर्यायी उपाययोजना काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) केंद्र शासन, राज्य शासनाच्या विविध योजना तसेच ताडोबा व्याघ्र प्रतिष्ठानाच्या माध्यमातून ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्पातील कोअर क्षेत्रातील नैसर्गिक पाणवठ्यांचे पुनर्जीवन करण्याची कामे नियमितपणे केली जातात.

कोअर क्षेत्रात जुन्या पाणवठ्यांचे बळकटीकरण आणि नविन पाणवठे तयार करणेसाठी सन २०१४-१५ मध्ये १६ खोदतळ्याची कामे व १२ नविन कुपनलिका खोदणे आणि जंयावर सोलर पंप बसविण्याचे प्रस्तावित आहे.

(२) हे खरे नाही.

ताडोबा अंधारी व्याघ्र प्रकल्पात वन्यप्राण्यांकरीता भरपूर पाणी व चारा उपलब्ध आहे. त्यामुळे पाणी व चारा अभावी वन्यप्राणी जंगलातून बाहेर पडत असल्याची बाब खरी नाही.

मात्र मुलतः अनेक वन्यजीव ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्प क्षेत्रातून बाहेर भ्रमण करीत असतात, ती त्यांच्या जिवनाची नैसर्गिक शैली आहे. अशा वेळी वन्यजीवांमुळे लागतच्या क्षेत्रात पीक नुकसान, पशुधनावर, मानवावर हल्ल्यामुळे ते जखमी वा मृत होणे अशा घटना घडू शकतात.

(३) व (४) मानव-वन्यप्राणी संघर्ष टाळण्यास खालील प्रमाणे उपाययोजना करण्यात येते.

- पाणवठे व्यवस्थापन/निर्मिती सह वन्यप्राणी अधिवासाच्या विकासासंबंधी कामे केली जातात. त्यात वन तलाव, खोदतळे, दगडी बांध, बांधारे बांधणे तसेच विशेष ठिकाणी बोअरवेल लावणे व टँकरद्वारे उन्हाळ्यात पाणी पुरवठा करणे समाविष्ट आहे.
- स्थानिक शेतकरी, संयुक्त वन-व्यवस्थापन समिती, ग्राम परिसर विकास समिती यांचेमध्ये जागृती निर्माण करून त्यांचेसाठी वेळोवेळी प्रशिक्षण आयोजित करणे.
- वाघ, बिबट व इतर वन्यप्राणी यांना नागरी वस्तीत येण्यापासून रोखण्यासाठी कर्मचा-यांचे वेगवेगळे गट तयार करण्यात येवून ग्राम परिसर विकास समितीच्या मदतीने नियमित गस्त करून फटाके फोडून वन्यप्राण्यांना वनाकडे हुसकावण्याचा प्रयत्न करण्यात येतो.
- वन्यप्राण्यांच्या हल्ल्यात मनुष्य हानी/जखमी, पशु हानी/जखमी व शेतपीक नुकसान भरपाई ची रक्कम वेळेवर अदा करण्यात येत आहे.
- ज्या भागात वाघाचे/बिबट्याचे अस्तित्व आहे त्या ठिकाणी सावधानतेचे इशारादर्शक फलक लावण्यात आलेले आहेत.
- कॅमेरा ट्रॅप लावून वाघ/बिबट यांच्या हालचालीची माहिती घेण्यात येते.
- वाघ, बिबट व इतर वन्यप्राण्यांचे अस्तित्व असलेल्या क्षेत्रात पर्यटक व स्थानिक लोकांची गर्दी कमी करण्याच्या दृष्टीने अस्थाई नाके उभारून क्षेत्र प्रतिबंधित केलेले आहेत.

नाशिक त्र्यंबकेश्वर सिंहस्थ कुंभमेळा 2015-2016
करीता राज्यशासनाने मंजूर केलेल्या निधीबाबत

(३) * १०३८ श्री.छगन भुजबळ (येवला), श्री.विजय औटी (पारनेर), डॉ.बालाजी किणीकर (अबरनाथ), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नाशिक त्र्यंबकेश्वर सिंहस्थ कुंभमेळा २०१५-१६ करिता राज्यशासनाने मंजूर केलेल्या रु.२३७.७८ कोटी रुपयांच्या आराखड्यानुसार शासनाने उर्वरित निधी उपलब्ध करून देण्याची स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, कुंभमेळा सुरळीतपणे पार पाडण्यासाठी तब्बल २३०० कोटीची साधनसामग्री व सुरक्षिततेच्या उपाययोजना राबविल्या जात आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्य शासनाने व केंद्र शासनाने या कुंभमेळ्यासाठी माहे नोव्हेंबर, २०१४ अखरे किती निधी उपलब्ध करून दिला आहे व यासाठी अजून किती निधीची आवश्यकता आहे,
- (४) असल्यास, सदर कुंभमेळ्यातील पुर्व तयारीची व पायाभूत सुविधांची कामे तातडीने मार्गी लागण्यासाठी शासनामार्फत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : १), २), ३), ४) व ५) सन २०१५-१६ मध्ये नाशिक-त्र्यंबकेश्वर येथे होणा-या सिंहस्थ कुंभमेळ्याच्या आयोजन व अमंलबजावणीसाठी मा.मुख्यमंत्री महोदय यांच्या अध्यक्षतेखालील शिखर समितीच्या दिनांक १७/१०/२०१४ च्या बैठकीत रु.२३७.७८ कोटीच्या आराखड्यात तत्वतः मंजूरी दिलेली आहे.

मंजूर आराखड्यानुसार आराखड्यातील समाविष्ट कामासाठी महाराष्ट्र शासनाच्या विविध विभागाकडून आतापर्यंत एकूण रु.८८३.२१ कोटी व केंद्र शासनाच्या संबंधित विभागाच्या कामासाठी त्या-त्या संबंधित विभागाकडून एकूण रु.३४.७६ कोटी तसेच नाशिक महानगरपालिकेकडून रु.७१.०७ असे एकूण रु. ९८९.०४ कोटी इतका निधी उपलब्ध झालेला आहे. सिंहस्थ कुंभमेळ्याचे आयोजन व अमंलबजावणी साठी जिल्हाधिकारी नाशिक यांचे स्तरावर कुंभमेळा कक्ष स्थापन करण्यात आलेला आहे कुंभमेळ्याशी संबंधित सर्व प्रकारच्या कामाचे नियोजन व अमंलबजावणीच्या दृष्टीने मा.मुख्यमंत्री महोदय यांच्या अध्यक्षतेखाली शिखर समिती, मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चाधिकारी समिती, प्रधान सचिव (नवि-२), जिल्हास्तरीय समिती, जिल्हास्तरीय कार्यकारी समित्यांच्या बैठका घेऊन वेळोवेळी कामांचा आढावा घेण्यात येत आहे. त्यामुळे या प्रकरणी कोणत्याही प्रकारचा विलंब झालेला नाही.

राज्यातील सर्व ग्रामपंचायतीमधील नियुक्त डाटा ऑपरेटराच्या वेतनातील गैरव्यवहार.

(४) * ८४२ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.राजन साळवी (राजापूर), श्री.शरददादा सोनवणे (जुन्नर), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), श्री.प्रकाश आंबिकर (राधानगरी), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.शंभराज देसाई (पाटण), श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.विजय भाबळे (जिंतूर), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), श्री.शिवाजीराव नाईक (शिरोळा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) राज्यातील सर्व ग्रामपंचायतीमधील नियुक्त डाटा ऑपरेटरला प्रति माह 8 हजार रुपये वेतन देण्याचा शासन निर्णय असतांना मागील तीन वर्षांपासून माहऑनलाईन कंपनीकडून फक्त 3200 ते 3800 रुपये मानधन देण्यात येत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, 2014 रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) तसेच, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीमध्ये गेल्या अनेक वर्षांपासून कार्यरत असलेले संगणक परिचालक यांनी दिनांक 12 ऑक्टोबर, 2014 रोजी वा त्यासुमारास बंद पुकारला, हे खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, सदरहू वेतनाची उर्वरित रक्कम महाऑनलाईन आणि शासनाने ग्रामविकास विभागाचे अधिकारी ह्यांच्याकडून मिळत नसल्याने मागील तीन वर्षात डाटा ऑपरेटरांच्या वेतनात सुमारे 400 कोटीचा आर्थिक गैरव्यवहार झाला असल्याप्रकरणी शासन त्वरीत आवश्यक ती कारवाई करणार वा करीत आहे,
- (4) नसल्यास, यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

शासन निर्णयात नमूद केल्यानुसार महाऑनलाईन कंपनीला ग्रामपंचायत स्तरावर अदा करावयाचा मोबदला (रु.८००० + सेवा कर) हा फक्त संगणक परिचालकांचा मोबदला म्हणून नाही. यामध्ये संगणक परिचालकांच्या मानधनासह ग्रामपंचायत स्तरावरील प्रकल्पासाठी लागणारे कागद, टोनर इ. कन्ड्युमेबल स्टेशनरी, परिचालकाचे प्रशिक्षण यावर होणारा खर्च तसेच प्रकल्प अमंलबजावणीसाठी लागणाऱ्या इतर आज्ञावली विक्रीत करणे तसेच प्रकल्पाच्या अनुषंगाने सर्व प्रकारचे तांत्रिक सहाय्य / तंत्रज्ञान व कार्यालयीन व्यवस्थापन इ. सर्व खर्चाच्या बाबी समाविष्ट आहेत व या सर्व सेवांपोटी महाऑनलाईन कंपनीला उपरोक्त नमूद रक्कम अनेज्य आहे.

(२) होय.

(३) व (४)

प्रश्न उद्भवत नाही.

जळगांव जिल्हा परिषदमध्ये सुमारे एक कोटी रुपयांचे काम
करण्याकरिता कोणतीही ई-निविदा न काढता एका व्यक्तीने
विविध बेरोजगार अभियंतांच्या नावाने कंत्राट घेतले असल्याबाबत.

(५) * २०१० श्री.चंद्रकांत सोनवणे (चोपडा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) जळगांव जिल्हा परिषदमध्ये मध्ये सुमारे एक कोटी रुपयांचे काम करण्याकरिता कोणतीही ई-निविदा न काढता एका व्यक्तीने विविध बेरोजगार अभियंतांच्या नावाने कंत्राट घेतले असल्याची बाब जिल्हा परिषद च्या दिनांक 11 नोव्हेंबर, 2014 च्या सर्वसाधारण सभेमध्ये निदर्शनास आली हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,
- (3) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (1) हे खरे नाही.

(2) प्रश्न उद्भवत नाही.

(3) निरंक.

**मौजे आखतवाड (ता. पाचोरा, जि. जळगांव) साठवण बंधारे गेल्या
५-७ वर्षापासून तुटलेले असल्याने त्यात पाणी साठा होत नसल्याबाबत**

- (६) * १८६६ श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मौजे आखतवाड (ता. पाचोरा, जि. जळगांव) येथील साठवण बंधारे गेल्या ५-७ वर्षापासून तुटलेले असल्याने त्यात पाणी साठा होत नाही, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, सदरच्या तुटलेल्या बंधाऱ्याची दुरुस्ती करण्याकरिता वारंवार ग्रामस्थांनी संबंधितांकडे तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
 - (३) असल्यास, या बंधाऱ्याच्या दुरुस्तीकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) अद्याप कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अशंत: खरे आहे.

मौजे आखतवाडे (ता.पाचोरा, जि.जळगांव) येथील साठवण बंधारे कृषि विभाग, जळगांव यांचे मार्फत बांधण्यात आलेले आहेत. तथापि, आखतवाडे गावच्या शिवच्या शेजारी असलेल्या नगरदेवळा या गावाच्या शिवमध्ये ४ साठवण बंधाऱ्याची कामे जिल्हा परिषद, जळगांव यांचेमार्फत पूर्ण करण्यात आलेली आहेत.

- (२) अशा प्रकारचे निवेदन आढळून आले नाही.
- (३) सन २००९ च्या अतिवृष्टीमुळे आखतवाडे गावचे शिवेच्या शेजारी असलेल्या नगरदेवळा येथील तीन साठवण बंधारे नादुरस्त झाले आहे. सदर कामांची अदांजपत्रके कार्यकारी अभियंता , लघु सिंचन विभाग, जिल्हा परिषद, जळगांव यांना प्राप्त झालेली आहेत. निधी प्राप्त होताच सदर कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालेगांव शहरातील अगणवाडीमध्ये अत्यंत निकृष्ट दर्जाचा आहार
दिला जात असल्याने विद्यार्थ्यांचे आरोग्य धोक्यात आल्याबाबत**

- (७) * १८१८ श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मालेगांव शहरातील अगणवाडीमध्ये अत्यंत निकृष्ट दर्जाचा आहार दिला जात असल्याने विद्यार्थ्यांचे आरोग्य धोक्यात आले असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१४ रोजी वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, वास्तविक दररोज वेगवेगळा आहार देणे बंधनकारक असतांना संबंधित ठेकेदारातर्फे शासनाचे नियम पायदळी तुडविला जात असूनही त्याबाबत आवश्यक ती कारवाई केली जात नसल्याने चिमुकल्या विद्यार्थ्यांची गैरसोय होत असून शासन त्वरित आवश्यक ती कारवाई करणार आहे काय,
 - (३) नसल्यास, यामागील विलंबाचे कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२), हे खरे आहे.

तथापि मालेगांव शहरात निकृष्ट आहार पुरवठा होत असल्याबाबत बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (नागरी) मालेगांव यांचे कार्यालयास तक्रार प्राप्त झाल्यामुळे बी

विकास प्रकल्प अधिकारी (नागरी), मालेगांव यांनी संबंधित पुरवठाधारक यांना अटी व शतीनुसार सकस आहाराचा पुरवठा करणेबाबत सूचना दिलेल्या आहेत.

(3) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवापूर (जि.नागपूर) येथील पंचायत समितीच्या बँक खात्यातून तीन बनावट धनादेशांचा वापर करून तब्बल 14 लाख 68 हजार 72 रुपये हडप केल्याबाबत.

(८) * १४७३ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) भिवापूर (जि.नागपूर) येथील पंचायत समितीच्या बँक खात्यातून तीन बनावट धनादेशांचा वापर करून तब्बल 14 लाख 68 हजार 72 रुपये हडप केल्याचे माहे 4 नोव्हेंबर, 2014 रोजी वा त्या सुमारास उघडकीस आले, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, सदरील बँक खात्यातील रक्कम ही सेवानिवृत्तधारकांना पेन्शनसाठी उपयोगात आणली जात असल्याने सेवानिवृत्तधारकांची मोठ्याप्रमाणात पंचाईत झाली असल्याचे आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (4) असल्यास, चौकशीअती दोषी आढळून येणा-या संबंधितांवर शासनाने काय कार्यवाही केली आहे वा करणार आहे,
- (5) अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (1) भिवापूर (जि. नागपूर) येथील पंचायत समितीच्या बँक खात्यातील 3 बनावट धनादेशांचा वापर करून एकूण 14 लाख 58 हजार 72 रुपये परस्पर उचल केल्याचे दि. 18 ऑक्टोबर, 2014 रोजी उघडकीस आले आहे, हे खरे आहे.
 (2) यामुळे सेवानिवृत्ती धारकांना पेन्शन देण्यास विलंब झाला, अशी वस्तुस्थिती आहे.
 (3) व (4) सदर प्रकरणी गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, भिवापूर यांनी पोलीस स्टेशन, सक्करदरा, जिल्हा, नागपूर येथे प्रथम खबरी अहवाल (एफ.आय.आर.) दाखल केलेला असून पोलीस यंत्रणेमार्फत तपास सुरु आहे.
 (5) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे विठाळा (ता.दिग्रस,जि.यवतमाळ) येथे नादुरुस्त बंधान्याच्या जागेवर नवीन बंधारा बांधण्याबाबत

(९) * ३७४ : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे विठाळा (ता. दिग्रस, जि.यवतमाळ) येथे शेत सव्हे नं.१९७ शेताजवळ सन २००२ मध्ये बांधलेला सिमेंट प्लग बंधारा नादुरुस्त होऊन त्यातील पाणी नाश होत असल्याने नवीन बंधारा बांधण्याकरीता स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी तालुका कृषी अधिकारी, दिग्रस यांना दिनांक २३ एप्रिल, २०१४ रोजी व त्यासुमारास निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली काय व तदनुसार नादुरुस्त बंधान्याच्या जागेवर नवीन बंधारा बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करित आहे आणि त्याचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मौजे विठाळा, ता.दिग्रस जि.यवतमाळ येथील प्रस्तुत बंधारा सन २००२ मध्ये बांधण्यात आला आहे. सिमेंट नाला बांधाचे आयुष्यमान २३ वर्ष असल्यामुळे त्याच ठिकाणी नविन सिमेंट बांध बांधणे शक्य होणार नाही. सदर बांधाची फुटतुट दुरुस्ती व गाळ काढण्याचे काम महात्मा ज्योतिबा फुले जल व भूमी अभियानातून करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

जांभळपाडा कोने तालुका-वाडा, जिल्हा-पालघर येथील
जिल्हा परिषद शाळेतील विद्यार्थिनीचा झालेला मृत्यू

(१०) * २६५४ श्री.अब् आजमी (मानखूद शिवाजीनगर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या पालघर जिल्ह्यातील जांभळपाडा कोने या गावातील जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळेत चौथीत शिकणा-या दुर्गा पिंट्या सावरा या विद्यार्थिनीस शाळेच्या कंपणालगत असलेल्या विजेच्या वायरचा जोरदार धक्का बसल्याने तिचा जागीच मृत्यू झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे कोणती ?

(उत्तर आले नाही.)

वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती बँकेमध्ये जिल्हा परिषदेचे
९१ कोटी ३७ लक्ष अडकून असल्याबाबत

(११) * १५७५ डॉ.पंकज भोयर (वर्धा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्धा जिल्हा परिषदेचा ९१ कोटी ३७ लक्ष रु. विकास निधी मागील दोन वर्षापासून वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती बँकेमध्ये अडकून पडलेला आहे काय, त्यामुळे वर्धा जिल्ह्यातील विकास कामे ठप्प पडली हे खरे आहे काय,

(२) सदर रक्कम प्राप्त करण्याकरीता जिल्हा परिषद प्रशासनाने दोन वर्षात कोणतेही कायदेशीर कार्यवाही केली नाही, हे खरे आहे काय,

(३) येणा-या कालावधित आपल्या विभागाद्वारे सदर निधी प्राप्त करण्याकरीता पुढील कोणती कारवाई करण्यात येणार आहे,

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) हे खरे नाही.

सदर रक्कम प्राप्त करण्यासाठी विधी सल्लागारामार्फत जिल्हा प्रशासनाने कायदेशीर कार्यवाही सुरु केली आहे.

(3) जिल्हा मध्यवर्ती बँकेत अडकलेला निधी परत मिळण्याबाबत या विभागाकडून सचिव, सहकार विभागास वेळोवेळी कळविले आहे. त्यानुषंगाने कार्यवाही सुरु आहे.()

मुरबाड तालुक्यातील (जि. ठाणे) पिण्याच्या पाण्याची टंचाई दूर करण्याबाबत

(१२) * १३६८ श्री.शरददादा सोनवणे (जुन्नर), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(1) मुरबाड तालुक्यातील (जि.ठाणे) पिण्याच्या पाण्याची टंचाई दूर व्हावी त्याचबरोबर सिंचन क्षेत्रात वाढ होऊन खरीप पीकांबरोबर उन्हाळी पिके घेऊन तालुक्यातील शेतकऱ्यांचा आर्थिक संतर् उंचावण्यासाठी जिल्हा परिषद, ठाणे लघुपाटबंधारे उपविभाग, मुरबाड यांच्याकडून गाव तलाव, पाझर तलाव, सिमेंट बंधारे तसेच जुने बंधारे दुरुस्त करणे यासाठी सन २००८ ते २०१४ पर्यंत ६ वर्षात १५ कोटी रुपये खर्च केलेले असतानाही पिण्याच्या पाण्याबरोबरच सिंचन क्षेत्रात कुठेही वाढ झाल्याचे दिसून आलेले नाही, हे खरे आहे काय,

(2) असल्यास, गत ६ वर्षात १५ कोटी रुपये खर्च होऊनही पिण्याच्या पाण्याची टंचाई व सिंचन कोरडेच राहिल्याने या संपूर्ण प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्यात यावी अशी मागणी तेथील ग्रामस्थानी मा.ग्रामविकास व जलसंधारण मंत्री, मा.पालकमंत्री, ठाणे जिल्हा, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प.ठाणे जिल्हाधिकारी, ठाणे आदीकडे मागील ६ महिन्यांपासून सातत्याने लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हेही खरे आहे काय,

(3) असल्यास, या संपूर्ण प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(4) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पुढे याप्रकरणी कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) असे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून आहे नाही.

(३) व (४) ठाणे जिल्ह्याच्या मुरबाड तालुक्यामध्ये जिल्हा परिषद यंत्रणेकडून सन २००८-०९ ते २०१२-१४ या कालावधीमध्ये जवळपास १४१ लघुसिंचन प्रकल्पांची कामे पूर्ण करण्यात आली आहेत. सदर कामांवर रु.१२.२५ कोटी इतकी रक्कम खर्च झालेली असून त्याद्वारे ५८९ हेक्टर सिंचन क्षमता निर्माण झालेली आहे. तसेच ६.६५० दश लक्ष घन मीटर इतकी पाणी साठवण क्षमता निर्माण झालेली आहे. या कामांमुळे भूगर्भातील पाणी पातळी उंचावलेली असून मोठ्या प्रमाणावर अप्रत्यक्ष सिंचनदेखील होत आहे.

बागलाण तालुक्यातील (जि.नाशिक) गुजऱ्या नाला व खामखेडा या राष्ट्रीय पाणलोट विकास योजनेतर्गत बांधण्यात आलेल्या सिमेंट बंधान्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत

(१३) * १२७२ श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) बागलाण तालुक्यातील (जि.नाशिक) गुजऱ्या नाला व खामखेडा या राष्ट्रीय पाणलोट विकास योजनेतर्गत बांधण्यात आलेल्या सिमेंट बंधान्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाले असल्याने दिनांक १ सप्टेंबर, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास तालुक्यातील झालेल्या जोरदार पावसामुळे बांधकाम वाहून गेले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर बंधान्याच्या निकृष्ट कामाची चौकशी करून दोषी ठेकेदारांवर कारवाई करावी अशी मागणी त्या परिसरातील शेतकरी व ग्रामस्थांनी जलसंपदा विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडे तात्काळ केली आहे हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर मागणीच्या अनुषंगाने आतापर्यंत ठेकेदारांवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) हे खरे नाही. पिंपळदर येथील गुजऱ्यानाला व खामखेडा मध्ये राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रम राबविण्यात आला नाही. तथापि देवळा तालुक्यात समाविष्ट असलेल्या खामखेडा मध्ये सिमेंट बंधान्याचे काम लघु सिंचन (जलसंधारण) विभागामार्फत केले आहेत तर बाणलाण तालुक्यात समाविष्ट असलेल्या पिंपळदर येथील गुजऱ्या नाल्यावर सन २००९-१० मध्ये जिल्हा परिषद लघु पाटबंधारे विभाग जिल्हा परिषद नाशिक मार्फत कामे झालेले आहेत. सन २०१४ च्या अतीवृष्टी मुळे बंधान्या जमलेल्या झाडेझुडपे आणि इतर जमा झालेल्या कचऱ्यामुळे पाहिजे तसा पाण्याचा विसर्ग न झाल्याने बंधान्याच्या उजव्या बाजूची माती ढीली होऊन भराव वाहन गेला होता. गुजऱ्या नाल्यावर बांधलेल्या बंधान्याच्या बाजूची माती वाहन गेली असली तरी ग्रामपंचयतीने वाहन गेलेल्या माती नव्याने भरलेली आहे. अशा प्रकारे दोन्ही बांधारे सुस्थितीत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्हा परिषदेने नियम डावलून वाहन खरेदी केलेल्या गैरव्यवहारा बाबत

- (१४) * २३० श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.असलम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
- (१) ठाणे जिल्हा परिषदेने नियम डावलून वाहन खरेदी केल्याचा गैरव्यवहार माहे सप्टेंबर, २०१४ च्या सुमारास उघडकीस आला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर घटनेतील दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप, उक्त प्रश्नाबाबत कोणतीच कारवाई केली जात नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जव्हार वन विभागाच्या कॅम्प विभागाने पर्यटन विकास अंतर्गत
चेनलिंग संरक्षक भिंतीची कामे निकृष्ट दर्जाची झालेली असल्याबाबत

- (१५) * १९०९ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे जिल्ह्यातील जव्हार वन विभागाच्या कॅम्प विभागात पर्यटन विकास अतर्गत चेनलिंग संरक्षक भिंतीची कामे करण्यासाठी नियमानुसार या कामासाठी दिनांक २६ ऑगस्ट, २०१४ रोजी निविदा एका वृत्तपत्रातून जाहिरात देऊन मागविण्यात आल्या होत्या, हे खरे आहे काय,
- (२) सदरहू जाहिरात दिल्यानंतर निविदांची प्रक्रिया पूर्ण होण्यापूर्वीच दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१४ पूर्वी बेकायदेशीरपणे वन विभागाचे अधिकारी व ठेकेदार यांनी संगनमताने कामे सुरु केली व सदरहू कामे निकृष्ट दर्जाची झालेली असल्यामुळे या कामावर खर्च करण्यात आलेला करोडो रुपयांचा शासनास नाहक खर्च सोसावा लागला असून याप्रकरणी सखोल चौकशी होऊन संबंधित अधिकाऱ्यांविरुधात ठोस कारवाई करण्यात यावी म्हणून सामाजिक कार्यकर्ते अल्ताफ शेख याने मुख्य वनसंरक्षक, ठाणे यांच्याकडे माहे सप्टेंबर, २०१४ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्यासुमारास लेखी तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) सदरहू तक्रार करूनही २ महिने उलटल्यानंतरही याप्रकरणी कोणतीही कारवाई झालेली नसल्याने शासनाच्या नाकर्तेपणाच्या विरोधात उपोषणाचा इशारा श्री. शेख यांनी उप विभागीय, पोलीस अधिकारी यांना दिनांक १२ नोव्हेंबर, २०१४ रोजी दिलेल्या निवेदनाद्वारे दिला आहे हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास रितसर तक्रार देऊनही २ महिन्यांचा कालावधी लोटला तरीही सदरहू भ्रष्टाचार व गैरव्यवहार प्रकरणी चौकशी होऊन संबंधित दोषीविरोधात कोणतीही कारवाई न होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : १) हे खरे नाही,

दिनांक २६/०८/२०१४ रोजी वृत्तपत्रात दिलेल्या जाहिरातीद्वारे मागविण्यात आलेल्या निविदा चेनलिंग संरक्षक भिंतीची कामे करण्यासाठी नसून त्यासाठी लागणारी साहित्य पुरवठ्यासाठी देण्यात आली होती.

२) श्री.शेख यांनी मुख्य वनसंरक्षक, ठाणे यांचेकडे तक्रार केली आहे हे खरे आहे.

३) श्री.शेख यांनी उपविभागीय पोलीस अधिकारी यांचेकडे तक्रार केली आहे, हे खरे आहे.

४) सदरहू तक्रारीच्या अनुषंगाने सहाय्यक वनसंरक्षक, रोहयो व कॅम्पा जव्हार यांच्या मार्फत चौकशी करण्यात आली असून, निविदा प्रक्रिया पूर्ण होण्यापूर्वी करण्यात आलेली कामे भिंतीसाठी चर खोदणे इत्यादीची होती. या कामामध्ये निविदा काढलेल्या साहित्याचा समावेश नव्हता.

या कामामध्ये कोणत्याही प्रकारची अनियमितता झाली नसल्याचे स्पष्ट झाले आहे. त्यामुळे कारवाईचा प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील वाफोली निमजगा परिसरात गत काही दिवस बिबट्याचा मुक्त संचार सुरु असल्याबाबत

- (१६) * २३३१ : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
- (1) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील वाफोली निमजगा परिसरात गत काही दिवस बिबट्याचा मुक्त संचार सुरु असल्याचे माहे ऑक्टोबर-नोव्हेंबर, 2014 मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, बिबट्याचा वावर भर वसंतीत असल्याने या परिसरात भीतीचे वातावरण पसरलेले आहे, हे खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय त्यात काय आढळून आले,
- (4) तदनुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (1) हे खरे आहे.

(2) हे खरे नाही.

सदर बिबट्याचा वाफोली परिसरातील पडिकेक्षेत्रामध्ये वावर असून सदर ठिकाण लोकवस्तीपासून दूर आहे. त्यामुळे परिसरात भीतीने वातावरण पसरलेले नाही.

(3) याबाबत वनकर्मचाऱ्यांनी ग्रामस्थांचे सहकार्याने सर्वत माग काढला असता सदर बिबट्या अन्यत्र जंगलामध्ये निघून गेला असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(4) स्थानिक वनकर्मचाऱ्यांकडून सदरचे परिसरात गस्त घालून बिबट्याचा मागोवा घेणेचे काम सुरु असून सध्या बिबट्या अन्य परिसरामध्ये गेला असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

**इचलकरंजी विधानसभा मतदार संघातील तारदाळ, खोतवाडी
व कोरोची या गावांमध्ये सिमेंट नाला बांधण्याबाबत.**

(१७) * १९७८ श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(1) इचलकरंजी विधानसभा मतदार संघातील तारदाळ, खोतवाडी व कोरोची या गावांमध्ये सिमेंट नाला बांधण्याची एकूण 40 पैकी, 18 कामे अद्याप अपूर्ण आहेत, हे खरे आहे काय,

(2) असल्यास, सदरील 18 कामांसाठी रुपये 83 लाख इतकी रक्कम देण्याची मागणी प्रस्तुत लोकप्रतिनिधीनी वेळोवेळी शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(3) असल्यास, सदरील रक्कम मंजूर होण्यास विलंब होण्याची कारणे कोणती, व केंव्हा पर्यंत मंजूर होणे अपेक्षित आहे?

श्रीमती पंकजा मुंडे : १) होय, अशांत: हे खरे आहे.

मौजे तारदाळ, खोतवाडी व कोरोची या गावामध्ये एकूण ३० बंधारे प्रस्तावित आहेत. त्यापैकी २१ बंधारे पूर्ण झालेले आहेत.

२) होय, हे खरे आहे.

३) उर्वरित अपूर्ण ९ बंधा-यासाठी एकूण रु. ४२.०० लक्ष निधीची आवश्यकता असून उपलब्धतेनुसार सदर कामे विविध योजनेतून करण्याचे नियोजित आहे.

**राज्यात जातिनिहाय सामाजिक व आर्थिक गणना
करण्याचे काम हाती घेण्यात आले असल्याबाबत**

(१८) * १७३ श्री.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.असलम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अब् आजमौ (मानखर्द शिवाजीनगर), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात जातिनिहाय सामाजिक व आर्थिक गणना करण्याचे काम सन २०११ मध्ये हाती घेण्यात आले होते,मात्र शासनाने अजूनही दारिद्र्य रेषेखालील यादीत कोणाचा सामावेश करावा, याचे निकष ठरविले नाहीत,हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निकष ठरविले नसल्याने प्रत्येक तालुक्यात दारिद्र्य रेषेखालील यादीत अनेक त्रुटी निर्माण झाल्या असल्याने प्रत्येक पंचायत समित्यांना त्रुटी दूर करण्याचे काम करावे लागत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१४ च्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (3) असल्यास, हिंगोली जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखालील नागरिकांची यादीत 18 हजार त्रुटी दूर करण्याचे काम सद्या सर्वच पंचायत समित्यांमार्फत सुरु असल्याचे माहे नोव्हेंबर 2014 च्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय?
- (4) असल्यास, याबाबत स्पष्ट निकष ठरविण्यासाठी शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,
- (5) असल्यास, उक्त काम किती कालावधीत पुर्ण करण्यात येणार आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२), (३), (४) व (५)

राज्यातील दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंब निश्चित करण्याकरीता केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार व तयार केलेल्या प्रश्नावलीनुसार राज्यात सामाजिक, आर्थिक व जात सर्वेक्षण २०११ करण्यात येत आहे. आता या प्रक्रियेतील प्रत्यक्ष सर्वेक्षणाचे काम पूर्ण झाले आहे. दरम्यान सदर सर्वेक्षण करताना काही त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत. आता या त्रुटीचे निराकरण करण्यात आले असून सर्वेक्षणाची प्रारूप यादी प्रसिध्द करण्यात येत आहे. त्यानंतर प्रसिध्द करण्यात आलेल्या माहिती संदर्भात प्राप्त झालेले दावे व ओक्षप निकालात काढणे ही प्रक्रिया सुरु होणार आहे.

सदरील प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर सर्वेक्षणाची परिपूर्ण माहिती केंद्र शासनास सादर करण्यात येणार आहे. यानंतर केंद्र शासनाकडून दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे निश्चित करण्याबाबतचे निकष प्राप्त होणार आहेत.

**कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील अनेक गावात संबंधित
ठेकेदारांनी शासकीय अधिकाऱ्यांशी संगनमत करून इंदिरा आवास
योजनेमार्फत घरकुलासाठी मिळणारी रक्कम हडप केल्याबाबत**

(१९) * ८७० श्री.प्रशांत ठाकर (पनवेल), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव), श्री.बेळीराम सिरसकर (बाळापूर), श्री.अब् आजमी (मानखुर्द शिवाजीनगर), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.असलम शेख (मालाड पश्चिम) :

सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील बीड येथील खाणीची वाडी, लाखरणवाडी, कळंब ग्रामपंचायत, तुंगी अशा अनेक गावात संबंधित ठेकेदारांनी शासकीय अधिकाऱ्यांशी संगनमत करून इंदिरा आवास योजनेमार्फत घरकुलासाठी मिळणारी रक्कम हडप केल्याने आदिवासीना मिळणाऱ्या सदर योजनेतून बांधलेल्या घरांची स्थिती अतिशय दयनीय झाली असून आदिवासींची फसवणूक झाल्याचे माहे नोव्हेंबर, 2014 रोजी व त्या सुमारास उघडकीस आले आहे, ही गोष्ट खरी आहे काय,
- (2) असल्यास, शासकीय निधीचा अशा प्रकारे गैरवापर करणाऱ्या संबंधित ठेकेदार व शासकीय अधिकाऱ्यांची शासनाने चौकशी केली आहे काय वा करीत आहे काय,
- (3) सदर योजनेमार्फत आदिवासीना मिळणाऱ्या घरांचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत शासन कार्यवाही करीत आहे का वा करणार आहे,
- (4) असल्यास, प्रश्न भाग क्र.2 व 3 नुसार चौकशीचे व कार्यवाहीचे स्वरूप काय,
- (5) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) नाही.

(३) इंदिरा आवास योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना असून योजनेची मार्गदर्शक तत्वे केंद्र शासनाने निश्चित केली आहेत. केंद्र शासनाची मार्गदर्शक तत्वे व राज्य शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या सूचनांनुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील महिला आणि बालकल्याण विभागासाठी कोटयावधी रुपयांचा निधी देऊनही सदर सुधारगृहाची दयनीय अवस्था झाल्याबाबत

(२०) * ३०२ श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.संजय कदम (दापोली), श्री.अनिल कदम (निफाड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.भाऊसाहेब पाटील - चिकटगांवकर (वैजापूर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील महिला आणि बालकल्याण विभागासाठी कोटयावधी रुपयांचा निधी देऊनही बाल सुधारगृहाची दयनीय अवस्था झाली असल्याचे माहे जुलै, २०१४ च्या दुसऱ्या सप्ताहात उघडकीस आले हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर बालसुधारगृहाची दुरावस्था सुधारणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) व (४) लागू नाही.

राज्यातील विशेषतः ठाणे, सांगली, अमरावती (मेळघाट), नाशिक, चंद्रपूर, गडचिरोली तसेच रायगड इत्यादी जिल्हयामध्ये माता व नवजात बालकांचे कुपोषणामुळे मृत्यू झाल्याची बाब

(२१) * ५३२ श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.अनिल कदम (निफाड), श्री.छगन भुजबळ (येवला), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), डॉ.सुधाकर भालेराव (उदगीर), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील विशेषतः ठाणे, सांगली, अमरावती (मेळघाट), नाशिक, चंद्रपूर, गडचिरोली तसेच रायगड इत्यादी जिल्हयामध्ये माता व नवजात बालकांचे कुपोषणामुळे मृत्यू चे प्रमाण वाढल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान आढळून आली, हे खरे आहे काय

(२) राज्यातील कुपोषित बालकांची वाढती संख्या लक्षात घेता अशा मुलांसाठी पोषक आहारांचे संशोधन करून आवश्यक उपाययोजना करण्याचे निर्देश मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास राज्य शासनाला दिलेले होते, हे ही खरे आहे काय

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कुपोषित बालकांची संख्या घटावी म्हणून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत? +

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) राज्यातील ठाणे, सांगली, अमरावती, नाशिक, चंद्रपूर, गडचिरोली तसेच रायगड जिल्ह्यातील माता व नवजात बालमृत्यूची तुलनात्मक आकडेवारी खालीलप्रमाणे आहे.

जिल्हा	माता मृत्यू ऑक्टो. २०१३	माता मृत्यू ऑक्टो. २०१४	नवजात बालमृत्यू ऑक्टो. २०१४	नवजात बालमृत्यू ऑक्टो. २०१४
ठाणे	१०	०६	१७०	८१
सांगली	०६	०२	४६	३८
अमरावती	०८	०५	१०५	१०१
नाशिक	१०	०२	७०	५९
चंद्रपूर	०६	१२	२७४	२८६
गडचिरोली	०२	०१	३७	३६
रायगड	०४	०२	३१	२१

वरील आकडेवारी वरून माता मृत्यू व बालमृत्यू च्या प्रमाणात घट झाल्याचे दिसून येते.

(२) व (३), रिट पिटीशन क्र.३२७८/२०१० पूर्णिमा उपाध्याय विरुद्ध अपर मुख्य सचिव (आरोग्य), महाराष्ट्र शासन व इतर प्रकरणी मा.उच्च न्यायालयाने विविध मुद्द्यांसंदर्भात निर्देश दिलेले असून त्यामध्ये बालकामधील कुपोषण हा सुद्धा एक मुद्दा आहे.

कुपोषणाला आळा घालण्याकरिता राज्यात राजमाता जिजाऊ कुपोषण मिशनची स्थापना करण्यात आलेली असून याद्वारे कुपोषणाला आळा घालण्यासंबंधी आवश्यक उपाययोजना करण्यात येत आहेत. तसेच VCDC / CTC द्वारे कुपोषित बालकांना आवश्यक सुविधा व उपचार पुरविण्यात येऊन कुपोषणाचे प्रमाण कमी करण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत नियमित आहाराव्यतिरिक्त पौष्टिक चिककी, तसेच विविध प्रकारची आरोग्यदायी औषधे इ. चा पुरवठा अगंगवाडीतील लाभार्थींना निधीच्या उपलब्धतेनुसार केला जातो. आदिवासी क्षेत्रातील नवसंजीवनी क्षेत्रांतर्गत येणाऱ्या प्रकल्पातील लाभार्थ्यांना अतिरिक्त पोषणमुल्य असणारा आहार पुरविण्यात येत आहे. अगंगवाडीतील बालकांना आरोग्य सेवा पुरविण्याकरिता आरोग्य विभागाशी योग्य तो समन्वय साधण्यात येतो.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

मुंबई, ठाणे परिसरात खाजगी वनेक्षत्रात रहाणाऱ्या लाखो नागरीकांचे वास्तव्य असलेली बांधकामे नियमित करून जागेच्या सातबारावरून वन विभागाच्या नोंदी रद्द करण्याबाबत

(२२) * ६१९ श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई, ठाणे परिसरात खाजगी वनेक्षत्रात रहाणाऱ्या लाखो नागरीकांचे वास्तव्य असलेली बांधकामे नियमित करून जागेच्या सातबारावरून वन विभागाच्या नोंदी रद्द करण्याचे मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यात आलेली आहे काय,
- (२) उक्त प्रश्नी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार आतापर्यंत कोणती कार्यवाही व उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रश्न भाग (१) व (२) मधील प्रकरणी सुरु असलेली कार्यवाही अद्याप पूर्ण झालेली नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत तसेच मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यासंदर्भात आतापर्यंत कोणता पाठपुरावा केला वा करण्यात येत आहे?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : १) मा.सर्वोच्च न्यायालयाने खाजगी वनेक्षत्रात राहणा-या लाखो नागरिकांचे वास्तव्य असलेली बांधकामे नियमित करून जागेच्या सातबारावरून वन विभागाच्या नोंदी रद्द करण्याचे बाबतीत कोणतेही आदेश दिलेले नाहीत, दि.३०.०१.२०१४ रोजी सर्वोच्च न्यायालयाने स्पेशल लिव्ह पिटीशन मधील सिव्हील अपील क्र.११०२/२०१४ व इतर अशा एकूण २० प्रकरणांची एकत्रित सुनावणी करून आदेश दिले असून या आदेशात मा.उच्च न्यायालयाचा दि.२४.०३.२००८ या निर्णय बाजूस सारला आहे. या आदेशात सर्व्हीस ऑफ नोटीसबद्दल विवेचन केले असून, परिच्छेद ७३ मध्ये नमूद आहे की, "Section 2 (f) (iii) of the Private Forests Act was intended to apply to 'live' and not stale notices issued under Section 35(3) of the Forest Act"

२) मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे दि.३०.०१.२०१४ चे आदेशविरुद्ध शासन मान्यतेने पुनर्विलोकन याचिका दिनांक ०७.०५.२०१४ रोजी मा.सर्वोच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आली होती. तथापि, विधी व न्याय विभागाच्या सल्ल्यानुसार शासनातर्फे पुनर्विलोकन याचिका मागे घेण्यात आली आहे. मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे दि.३०.०१.२०१४ चे अनुषंगाने संबंधित जिल्हाधिकारी यांना सूचना देणेबाबतचे परिपत्रक निर्गमित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

३) वरीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येत आहे.

कोडोली ता.पन्हाळा जि.कोल्हापूर येथील
ग्रामपंचायतीमध्ये घन कचरा व्यवस्था प्रकल्पाबाबत.

(२३) * १५१६ श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहवाडी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोडोली (ता.पन्हाळा जि.कोल्हापूर) येथील ग्रामपंचायतीमध्ये घन कचरा व्यवस्थापन प्रकल्प सुरु केलेला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कामापोटी संबंधीत ठेकेदाराने ७ कोटी रुपये बिलापोटी घेतलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रत्यक्षात ७ कोटी रुपयाचे काम झाल्याचे दिसून येत नाही व बांधलेल्या टांक्यांची पडझड झाली आहे अशा स्वरुपाच्या तक्रारी शासनाकडे ग्रामस्थांनी केलेल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, संबंधीत ठेकेदारावर शासन कार्यवाही करणार आहे काय व सदर प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत शासन कोणती उपाययोजना करणार आहे ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : १. होय.

२. नाही, हे खरे नाही

सदर प्रकल्पास प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरीनुसार रु.७,४३,०७२/- अनुदान मंजूर आहे तसेच प्रकल्पाची निविदा रक्क रु. ६,८१,७१७/- एवढी आहे.

सदर कामापोटी रु. ६,४४,८३१/- इतके अंतिम देयक ठेकेदारास अदा केले आहे.

३. नाही, हे खरे नाही.

४. प्रश्न उद्भवित नाही.

डांगेवाडी लाळी व मंगरूळ (ता.उदगीर, जि.लातूर) या गावातील तिरु नदीवर कोल्हापूर बंधान्याचे काम अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

(२४) * १३११ डॉ.सुधाकर भालेराव (उदगीर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(1) डांगेवाडी,लाळी व मंगरूळ (ता. उदगीर, जि. लातूर) या तीन गावातील 50 हेक्टर जमीन सिंचनाखाली यावी म्हणून जिल्हा परिषदेच्या लघु पाटबंधारे विभागाने तिरु नदीवर कोल्हापूर बंधारा पाच वर्षापूर्वी बांधण्यास सुरुवात केली, हे खरे आहे काय,

(2) असल्यास, सदरहू बंधारा अद्यापही अपूर्णावस्थेत असल्याने या भागातील शेतकऱ्यांना सिंचनापासून वंचित लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(3) असल्यास, सदरहू बंधा-याचे काम अद्यापही अपूर्णावस्थेत राहण्याची कारणे काय आहे,

(4) असल्यास, तातडीने या बंधा-याची कामे पूर्ण करण्याबाबत शासन कोणती कार्यवाही करित आहे वा करणार आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२)

उदगीर तालुक्यातील मौजे डांगेवाडी येथील कोल्हापूर पध्दतीच्या बंधान्याच्या कामाचे आदेश दिनांक ५ जुलै, २०१० रोजी देण्यात आले. सदर स्थितीत बंधान्याचे काम पूर्ण झालेले आहे. लाळी व मंगरूळ येथील बंधारे उदगीर तालुक्यात नसून जळकोट तालुक्यात आहेत. मंगरूळ बंधान्याचे खोदकामामध्ये अदांजपत्रकापेक्षा जास्त खोलीवर जाऊन खोदकाम करणे व पाणी उपसणे शक्य नसल्यामुळे जिल्हा परिषदेने दिनांक २० ऑगस्ट, २०१४ रोजी सदर काम रद्द केलेले आहे. लाळी बंधान्याने काम योग्य तऱ्हेने पूर्ण झालेले आहे. माहे ऑक्टोबर, २०१३ मध्ये बंधान्यावर गेट टाकून पाणी साठा करण्यात आलेला आहे.

(3) व (4) प्रश्न उद्भवित नाही.

मुंबई शहरात/उपनगरात नोकरदार महिलांसाठी नवीन वसतीगृहे निर्माण करण्याच्या निर्णयाबाबत

(२५) * ५८५ : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(1) मुंबई शहरात/उपनगरात नोकरदार महिलांसाठी मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक 13 जून, 2013 रोजी झालेल्या बैठकीत मुंबई व पुणे येथे नवीन वसतीगृह निर्माण करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

- (2) असल्यास, उक्त निर्णयानुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे व येत आहे व त्यासाठी किती निधीची तरतूद करण्यात आली आहे वा येत आहे,
 (3) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (1) होय.

(2) स्व. यशवंतराव चव्हाण व स्व. वसंतराव नाईक जन्मशताब्दी योजनेतर्गत मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या समितीच्या दि. 13 जून, 2013 रोजी घेण्यात आलेल्या बैठकीमध्ये नोकरदार महिलांसाठी मुंबई व पुणे येथे प्रत्येकी 100 क्षमतेचे सुसज्ज वसतिगृहे बांधण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता.

सदरील दोन वसतिगृहे बांधण्यासाठी एकूण रु. 15.80 कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

मुख्य वास्तु शास्त्रज्ञ, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मुंबई यांचे कार्यालयाकडून बांधकाम आराखड्यास उपभोक्ता विभागाची मान्यता प्राप्त झाली असून, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मुंबई व पुणे यांचेमार्फत बांधकाम करण्यासंदर्भात पुढील कार्यवाही सुरु करण्यात आलेली आहे.

(3) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेत कार्यरत असलेल्या सुमारे 2 लाखांहून अधिक अगणवाडी सेविका आणि मदतनीस यांना मिळणारे मासिक मानधन मिळाले नसल्याबाबत

(२६) * ८४ श्री.कुणाल पाटील (धळे ग्रामीण), श्री.असलम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.शरददादा सोनवणे (जन्नर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.संजय कदम (दापोली), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), डॉ.सुधाकर भालेराव (उदगीर), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी) :

सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेत कार्यरत असलेल्या सुमारे 2 लाखांहून अधिक अगणवाडी सेविका आणि मदतनीस यांना मिळणारे मासिक मानधन माहे सप्टेंबर, 2014 पासून आजमितीस मिळालेले नाही, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, शासनाच्या दिनांक 30 एप्रिल, 2014 च्या निर्णयानुसार अगणवाडी सेविकांना ९50 रुपये व मदतनीसाला 510 रुपये तर अर्धवेळ सेविकेला 450 रुपये वाढ देण्याचे निश्चित करण्यात आले असतानाही आजमितीस सदरहू वाढही देण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, अगणवाडी सेविका व मदतनीस यांना त्वरीत मानधन देण्याबाबत शासनाने कोणती तातडीची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (1) अशंत : खरे आहे.

(2), (3) व (4) होय.

शासनाच्या दि. 30 एप्रिल, 2014 च्या शासन निर्णयानुसार देण्यात आलेली वाढ देण्यासाठी निधीची तरतूद करून घेण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

भुली (ता.मनोरा, जि.वाशिम) ग्रामपंचायतमधील विविध अनियमितेबाबत.

(२७) * २५९२ श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(1) भुली (ता.मनोरा, जि.वाशिम) येथील सुमारे 20 ग्रामस्थांनी दिनांक 17 नोव्हेंबर, 2014 पासून तत्कालीन ग्रामपंचायतमधील विविध अनियमितता तसेच गैरव्यवहार व म.न.रे.गा. योजनेमध्ये झालेला गैरव्यवहार विरुद्ध उपोषण सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,

(2) असल्यास, सदर ग्रामस्थांच्या मागणीवर जिल्हा प्रशासन मार्फत कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(3) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (1) होय.

(2) ग्रामस्थांच्या मागणीनुसार या प्रकरणी द्वासदस्यीय चौकशी समिती नेमण्यात आली आहे. सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यावर दोषीविरुद्ध नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.

(3) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोकणातील इंदिरा आवास घरकुल योजनेतर्गत पुर्णत्वास गेलेल्या २७० घरकुलांचा दुसरा हप्ता देण्यास होत असलेल्या दिरंगाईबाबत.

(२८) * १२ श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अब् आजमी (मानखुर्द शिवाजीनगर), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

१) कोकणातील इंदिरा आवास घरकुल योजनेतर्गत पुर्णत्वास गेलेल्या २७० घरकुलांचा दुसरा हप्ता देण्यास कोकण आयुक्त कार्यालयातून कार्यवाही करण्यात दिरंगाई होत असल्याने या योजनेतील लाभार्थी कर्जबाजारी झाल्याचे माहे नोव्हेंबर २०१४ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

२) असल्यास, याबाबत दिरंगाई करणा-या संबंधित अधिका-यावर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा येत आहे,

३) तसेच उक्त योजना त्वरीत पुर्ण करण्यासाठी कोणती उपाययोजना करण्यात आली वा येत आहे?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाला (नॅशनल पार्क) जागतिक दर्जाचे पर्यटनस्थळ म्हणून विकसित करण्याच्या प्रस्तावाबाबत

(२९) * १९२२ श्री.आर.आर.पाटील (तासगाव - कवठेमहांकाळ), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई सारख्या महानगरात वसलेल्या विस्तीर्ण संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाला (नॅशनल पार्क) जागतिक दर्जाचे पर्यटनस्थळ म्हणून विकसित करण्यासाठीच्या प्रस्तावावर कार्यवाही सुरु आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास उक्त प्रश्नी प्रस्तावाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे व त्यानुसार आतापर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केलेली नसल्यास विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

- (२) सदर प्रस्तावाचे अनुषंगाने, राष्ट्रीय उद्यानातील रस्ते दुरुस्ती, CCTV कॅमेरा, पर्यटकांसाठी प्रशासनगृह व पाणपोई, तंबू निवास, विश्रामगृह दुरुस्ती, उपहारगृह, फुलपाखरू उद्यान व सुगंधी उद्यान, संकेतस्थळ, ऑनलाईन तिकीट आरक्षण, विद्युतचलित वाहन व नवीन सूचना फलक इत्यादीची सुविधा पुरविणेबाबत कार्यवाही करणे अपेक्षित आहे. आतापर्यंत CCTV कॅमेरे, ऑनलाईन तिकीट आरक्षण, संकेतस्थळ, रस्ते दुरुस्ती, पर्यटकांसाठी उपहारगृह दोन प्रशासनगृह दुरुस्ती तीन नवीन तंबू इत्यादीची कामे पूर्ण करण्यात आली आहेत व इतर कामावर कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर जिल्हा परिषदेने पारनेर तालुक्यात अगणवाडी बालकांना पोषण आहार निकृष्ट प्रतीचा वितरीत केल्याबाबत

(३०) * १०१८ श्री.विजय औटी (पारनेर), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ) :

सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अहमदनगर जिल्हा परिषदेने पारनेर तालुक्यातील अगणवाडी बालकांना पोषण आहार वाटप बंद केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) पारनेर तालुक्यातील स्वयंसहाय्यता बचत गट संघ, गोरेगांव (ता. पारनेर) या बचत गटाने निकृष्ट प्रतीचा शालेय पोषण आहार वितरित केल्याची तक्रार पंचायत समिती, सभापती यांनी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे लेखी स्वरूपात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) अगणवाडी पोषण आहार वितरित करताना खाद्य पाकिटांवर बॅच क्रमांक, उत्पादनाचा दिनांक नव्हता व एका बालकास २ पाकिटांऐवजी १ पाकिट वितरित करून २ पाकिट मिळाल्याच्या अगणवाडी सेविकांच्या सहया घेण्यात आल्या, हे ही खरे आहे काय,
- (४) या प्रकारानंतर या बचत गटामार्फत वितरित अगणवाडी पोषण आहार बंद केला, हे खरे आहे काय,
- (५) या प्रकरणी शासन संबंधित बचत गटावर फौजदारी गुन्हा दाखल करणार काय ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे आहे.

- (२) तक्रार प्राप्त झाली हे खरे असून तक्रारीमध्ये मागणीपेक्षा टीएचआर आहाराचा कमी पुरवठा अगणवाडी केंद्राला केला आहे व सदर पुरवठा विलंबाने केलेला आहे, असे नमूद केले आहे.
- (३) अगणवाडी पोषण आहार वितरीत करताना खाद्य पाकिटांवर बॅच क्रमांक, उत्पादनाचा दिनांक नव्हता हे खरे आहे. तथापि एका बालकास २ पाकिटांऐवजी १ पाकिट वितरीत करून २ पाकिट मिळाल्याच्या अगणवाडी सेविकांच्या सहया घेण्यात आल्या हे चौकशी अहवालानुसार खरे नाही.
- (४) हे खरे आहे.

(5) सदर प्रकरणी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी बाक जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना प्रकल्प पारनेर यांना पत्र देऊन संबंधित बचतगटांकडून दंडात्मक कार्यवाही म्हणून दंडाची वसुलपात्र रक्कम रु. 88,375/- इतकी रक्कम वसूल करून चलनाने रक्कम शासकीय तिजोरीत जमा करणेत यावी असे कळविलेले आहे.

तदनंतर दि. 27 नोव्हेंबर, 2014 रोजी जिल्हाधिकारी अहमदनगर यांचे अध्यक्षतेखाली झालेल्या जिल्हास्तरीय पूरक पोषण आहार समितीच्या बैठकीत सदर प्रकरणी चर्चा करण्यात आली. जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष जिल्हास्तरीय पूरक पोषण आहार समिती व समिती सदस्य यांनी सर्वानुमते संबंधित बचत गटांचे पुरवठा कायमस्वरूपी बंद करण्यात यावा असे ठरविले. त्यानुसार संबंधित बचत गटांचे पुरवठा आदेश रद्द करण्याबाबतची कारवाई करण्यात येत आहे.

महाड (जि.रायगड) तालुक्यातील छ.शिवाजी गार्डन ते बाजार पेठ या रस्त्यात वाहतूक कोंडी आणि पार्किंगच्या प्रश्नाबाबत.

(३१) * १४९३ श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.असलम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) महाड (जि.रायगड) तालुक्यातील छ.शिवाजी गार्डन ते बाजार पेठ या रस्त्यात वाहतूक कोंडी आणि पार्किंगचा प्रश्न बिकट होत असल्याने सदरहू रस्ता चांगला आणि रुंद व्हावा यासाठी तेथील स्थानिकांनी आंदोलन केले असल्याचे दिनांक 23 सप्टेंबर, 2014 रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली आहे वा करणार आहे,
- (3) अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

नवी मुंबईतील सारसोळे गावातील कोळी बांधवासाठी पक्का रस्ता बांधणेबाबत

(३२) * २४७२ श्री.संदीप नाईक (ऐरोली) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) नवी मुंबईतील सारसोळे गावातील जेटीवरील पाणी कमी झाल्याने ग्रामस्थांना किनाऱ्यापासून 200 मीटर आत रस्त्याअभावी साचलेल्या गाळातून जावे लागते यासाठी 200 मीटर पर्यंतचा रस्ता करून मिळावा म्हणून ग्रामस्थांनी मागणी करूनही वन विभागाच्या परवानगी अभावी उक्त रस्ता अद्यापी दुरुस्त करण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, ग्रामस्थांची होणारी गैरसोय दूर करण्यासाठी 200 मीटरपर्यंतच्या रस्त्याला परवानगी देण्याबाबत वन विभागाकडून काय कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,
- (3) अद्यापि कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) संबंधित ग्रामस्थांकडून या बाबतची मागणी प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही, तथापि प्रस्तावित क्षेत्र हे राखीव वनात असल्यामुळे अशा क्षेत्रात वनेत्तर कामे करावयाची असल्यास वन (संवर्धन) अधिनियम १९८० अंतर्गत प्रस्ताव दाखल करून केंद्र शासनाची परवानगी घेणे आवश्यक आहे. प्रकल्प यंत्रणेकडून सादर ग्रामस्थांना रस्ता उपलब्ध करून देणेकरीता वन (संवर्धन) अधिनियम १९८०, अंतर्गत अद्याप पर्यंत प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला नाही.

(२) व (३) प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास शासन स्तरावर आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल.

कोल्हापूर जिल्ह्यामध्ये गवारेडा व हत्तीच्या हल्ल्यामुळे शेतकऱ्यांचे होत असलेले नुकसान

(३३) * २१६१ श्री.प्रकाश आंबिकर (राधानगरी) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यामध्ये राधानगरी-भुदरगड-आजरा, चंदगड, शाहवाडी पन्हाळा तसेच सिधुदुर्ग जिल्ह्यातील काही भाग हा डोंगराळ व जंगली असून या ठिकाणी गवारेडा व हत्तीमुळे शेतकऱ्यांच्या पिकांचे होणारे नुकसान वाढले असून प्रसंगी या वन्य प्राण्यांच्या हल्ल्यांमुळे अनेक शेतकरी मृत्युमुखी पडले आहेत, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, उक्तबाबत शासनाने कोणत्या धोरणात्मक उपाययोजना केल्या वा करण्यात येणार आहेत काय,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

(२) सदरस्थितीत पारंपरिक उपाययोजना करून वनप्राण्यांना मनुष्यवस्तीपासून दूर त्याचे नैसर्गिक अधिवासात समिती ठेवण्याचा प्रयत्न केला जातो. यासाठी वनहद्दीवर हत्ती प्रतिबंधक व गुरे प्रतिबंधक चर खोदणे, सौर उर्जा व काटेरी तारांचे कुंपण उभारणे, फटाके व ढोलताशे वाजवणे या उपाययोजनेचा समावेश आहे. त्याचप्रमाणे वनकर्मचाऱ्यांनी गस्ती पथके तयार करणे आली आहेत. वनाधिकारी व वनकर्मचारी रानगव्याच्या हालचालीवर व त्यांना मानवी वस्तीपासून दूर ठेवण्यासाठी दररोज प्रयत्नशील आहेत. याकरिता कर्मचाऱ्यांना आवश्यकतेनुसार वाहनांची सोय, कर्मचारी/वनमजूर पथक, फटाके इतर साहित्य सुविधा अमलबजावणीसाठी पुरविण्यात आलेल्या आहेत. यात ग्रामस्थांचेही सहकार्य लाभत आहे. त्याचप्रमाणे कुडाळ तालुक्यातील मानवी जिवितास व मालमत्तेस हानीकारक ठरलेल्या जंगली हत्तीपासून शेत पिकांचे नुकसान होऊ नये म्हणून हत्ती अभयारण्य करण्याबाबत विचाराधीन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे येथील निकृष्ट पोषण आहारनिर्मिती केल्याबद्दल हरी ओम कंपनीच्या गोदामाला सील ठोकल्याबाबत

(३४) * ७६६ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) धुळे शहरापासून जवळच असलेल्या अवधात शिवारातील औद्योगिक वसाहतीमध्ये हरी ओम अँग्रो फुड लि. हा कारखाना असून त्याठिकाणी अगणवाडयासह विविध शालेय पोषण आहार योजनेच्या वाटपासाठी पोषण आहार बनविले जाते, हे खरे आहे काय ?
- (2) असल्यास, दिनांक 11 सप्टेंबर, 2014 रोजी सकाळी 6 ते 6-30 वाजण्याच्या सुमारास पोलीसांच्या स्थायिगुन्हें अन्वेषण शाखा, अन्न व औषध प्रशासन व महसूल या विभागांनी संयुक्तपणे केलेल्या कारवाईत या ठिकाणी वयापा-याच्या मदतीने निकषेट अन्न धान्यापासून पोषण आहार बनविला जात असल्याचा प्रकार निदर्शनास आला, हे खरे आहे काय ?
- (3) असल्यास, करण्यात आलेल्या तक्रारीनुसार मोहाडी (जि. नाशिक) पोलीसांनी वाहनासह 2 लाख 20 हजार रुपयांचा मुद्देमाल जप्त केला असून हरी ओम कंपनीच्या गोदामाला सील लावण्यात आले, हे ही खरे आहे काय ?
- (4) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात आली आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) धुळे-१ या ग्रामीण प्रकल्पासाठी अमृत महिला स्वयंसहाय्यता बचत गट, धुळे या बचत गटाची निवड करण्यात आली असून सदर बचत गटाने अतिरिक्त MIDC अवधान धुळे येथील पक्के बांधकाम असलेला भुखंड दरमहा रु.१०००/- प्रमाणे दि.०१/०९/२०१३ पासून भाड्याने घेतला या जागेमध्ये अगणवाडीतील लाभार्थ्यांना दिला जाणारा घरपोच आहार बनविला जात होता. सदर बचत गटाविरुद्ध तक्रार केल्यामुळे दि.११/०९/२०१४ रोजी स्थानिक गुन्हें अन्वेषण शाखा, अन्न व औषध प्रशासन यांनी संयुक्तपणे कार्यवाही करून अन्न पदार्थाचे 6 नमूने घेतलेले असून त्यापैकी ४ नमूने मानदाप्रमाणे नसल्याचे आढळून आले आहे. त्यामुळे सदर बचत गटास नोटीस देऊन बचत गटाचा अन्न परवाना ३० दिवसांकरिता निलंबित करण्यात आला आहे. तसेच सदर प्रकरणी गोदामाला सिल लावण्यात आलेले नसून जप्त केलेला माल मा.न्यायालयाच्या आदेशानुसार बचत गटास परत करण्यात आला आहे.

वांद्रे (पूर्व) जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोरील डॉ.बाबासाहेब
आबेडंकर उद्यानामध्ये प.पूज्य भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब
आबेडंकर यांचा पूर्णाकृती पुतळ्याला परवानगी मिळण्याबाबत.

(३५) * १७७६ श्री.प्रकाश (बाळा) सावंत (वांद्रे पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) वांद्रे (पूर्व) जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोरील डॉ.बाबासाहेब आबेडंकर उद्यानामध्ये प.पूज्य भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आबेडंकर यांचा पूर्णाकृती पुतळा विकास निधीतून उभारण्यास शासनाने परवानगी द्यावी अशी मागणी दिनांक 1 जानेवारी, 2014 रोजी तत्कालीन मुख्यमंत्र्यांकडे स्थानिक आमदारांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, त्यानुषंगाने आता राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी कार्यवाहीचा काय निर्णय घेतला आहे व त्यानुषंगाने अमलबजावणीची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (3) अद्याप मागणीवर निर्णय झाला नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत वा निर्णय होण्यास किती कालावधी अपेक्षित आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (1) होय.

(2) व (3) जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर, वांद्रे (पूर्व) यांना शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दि. 2 फेब्रुवारी, 2005 मधील मार्गदर्शक तत्वांनुसार आवश्यक

त्या कागदपत्रांची पूर्तता करून स्वयंस्पष्ट अभिप्राय व शिफारशीसह प्रस्ताव सादर करण्याबाबत कळविले आहे. त्यांच्याकडून प्रस्ताव प्राप्त झाल्यावर पुढील आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल.

सेवाग्राम विकास आराखडा

(३६) * १५७७ डॉ.पंकज भोयर (वर्धा) : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) महात्मा गांधी ह्यांच्या आचार-विचाराचा ठेवा पुढील पिढ्यानपिढ्या कायम राहावा ह्या उद्देशाने महात्मा गांधी ह्यांचा सेवाग्राम येथील आश्रम व त्या संबंधित वर्धा व सेवाग्राम येथील ठिकाणाचा रु.495 कोटीचा विकास आराखडा मंजूर करण्यात आला.ह्या कामास शासनातर्फे 1.11 कोटी निधी सुध्दा उपलब्ध झाला परंतु ह्या ऐतिहासिक प्रकल्पाचे काम थांबले आहे, हे खरे आहे काय
- (2) असल्यास, ह्या प्रकल्पाचे काम थांबण्याची कारण आहेत
- (३) तसेच सदरहू प्रकल्पाचे काम केव्हा सुरु करण्यात येणार आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

महात्मा गांधी यांच्या वर्धा येथील सेवाग्राम आश्रमातील वास्तव्यास ७५ वर्ष पूर्ण होत असल्याने सदर आश्रमाच्या व परिसरातील क्षेत्रांच्या विकासासंदर्भात सेवाग्राम विकास आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.
(२) व (३) प्रशासकीय मान्यतेनंतर आराखड्यातील कामे विभागीय आयुक्त नागपूर यांच्या स्तरावरून सुरु करण्यात येतील.

बीड जि. प. तील 97 कोटी रुपयांच्या गैरव्यवहाराची चौकशी करण्याबाबत.

(३७) * १२७७ श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) बीड जिल्हा परिषदेतील 97 कोटी रुपयांच्या गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यासाठी जिल्ह्याधिकारी बीड यांनी नियुक्त केलेल्या समितीने सप्टेंबर, 2014 च्या सुमारास चौकशी अहवाल जिल्ह्याधिकारी यांना सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, सदर अहवालात कोणकोणत्या बाबी समोर आल्या तसेच कोणकोणत्या व्यक्तींचा यात समावेश आहे,
- (3) उक्त चौकशी अहवालाच्या अनुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (1) होय.

(2) व (3) चौकशी समितीने सादर केलेल्या अहवालानुसार जिल्हा परिषद अर्थसंकल्पातील तरतूदीपेक्षा अनेक पटीने जास्त प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे तसेच अनेक पटीने जास्त रक्कम अदा करण्यात आली. वित्त विभागात अनेक लेखाशिर्षांतर्गत मंजूर रकमेपेक्षा अधिक प्रमाणात खर्च होत आहे. सदरचा खर्च कोणत्या लेखाशिर्षातील रक्कम वळती करून केला जात आहे याबाबत अधिक सखोल चौकशी होणे गरजेचे आहे. वित्त विभागात नियमान्वये ठरवून दिलेले अभिलेखे ठेवलेली नाहीत. रोख पुस्तक नियमान्वये दैनंदिन पूर्ण करणे आवश्यक असताना सन 2013 - 14 मध्ये

माहे 8/13/10/13,11/13 महिन्यांचे रोख पुस्तक पूर्ण केलेले नाही. लेखा विभागाने तपासणीस प्रमाणके उपलब्ध करून दिले नाहीत. जिल्हा परिषद, बीड येथे विधीनुसार मान्य कोणत्याही प्रकारची वित्तीय शिस्त पाळलेली नाही. तसेच तांत्रिक बाबीकडे पूर्णतः दुर्लक्ष केलेले आहे. याबाबत उच्च स्तरीय विशेष लेखा परीक्षण केल्यानंतर जबाबदार असणा-या अधिकारी / कर्मचारी यांची माहिती उपलब्ध होईल. त्यानंतर संबंधितांवर कार्यवाही करण्यात येईल.

**ठाणे जिल्हा परिषदेतील प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील
खरेदीत मोठ्या प्रमाणातील झालेला गैरव्यवहार**

(३८) * २५१ श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.असलम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) ठाणे जिल्हा परिषदेतील अनेक गैरव्यवहार निदर्शनास येत असतानाच आता प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी खरेदी करण्यात आलेल्या 950 वॉटर फिल्टर्स खरेदीत मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार करण्यात आल्याचे माहे सप्टेंबर, 2014 रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (3) अद्यापी चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार या प्रकरणातील दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (4) अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

(२),(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खालापूर (जि.रायगड) तालुक्यातील अगणवाड्यात अद्यापही
वीज नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांची गैरसोय होत असल्याबाबत**

(३९) * ८७१ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) खालापूर (जि.रायगड) तालुक्यातील अगणवाड्यात अद्यापही वीज नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांची गैरसोय होत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, 2014 मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, महावितरण कार्यालयात सर्व अगणवाड्यांसाठी वीज मिटरचे पैसे भरूनही वीज जोडणी अद्यापही केली नसल्यामुळे अगणवाड्या अधारातच आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, उक्त बाबत अगणवाडी सेविकांनी वारंवार पाठपुरावा करून सुध्दा महावितरण कार्यालयाकडून कोणत्याही प्रकारचे सहकार्य मिळत नसल्यामुळे अगणवाडी सेविकांमध्ये नाराजी पसरली आहे, हे खरे आहे काय,

- (4) असल्यास, याप्रकरणी शासन चौकशी करून कार्यवाही करणार आहे वा करित आहे काय,
 (5) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

- श्रीमती पंकजा मुंडे :** (1) हे खरे नाही.
 (2) हे खरे नाही
 (3) हे खरे नाही.
 (4) व (5) पश्च उद्भवत नाही.

कुडाळ (जि. सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील डिगस चोरगेवाडी येथील बागायतीतील माड, केळी बागायती पोकळी, भातशेतीचे जंगली हत्तीनी केलेले नुकसान

- (४०) * १३ श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
 (१) कुडाळ (जि. सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील डिगस चोरगेवाडी येथील बागायतीतील माड, केळी बागायती पोकळी, भातशेतीचे जंगली हत्तीनी अतोनात नुकसान करून हजारो रुपयांचे नुकसान केल्याचा प्रकार दिनांक ९ नोव्हेंबर, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास निर्देशनास आला, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील अनेक वर्षांपासून वन्य प्राण्यांमुळे शेतीचे मोठया प्रमाणात नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, कोकणातील शेतकऱ्यांचे वन्य प्राण्यांमुळे नुकसान होऊ नये यासाठी कोणता कायमस्वरूपी तोडगा काढण्यात येणार आहे वा येत आहे,
 (४) नसल्यास, त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

- (२) हे खरे आहे.
 (३) कोकणातील शेतकऱ्यांचे वन्य प्राण्यांमुळे नुकसान होऊ नये, वन्यप्राणी त्यांच्या नैसर्गिक अधिवासात सिमित रहावेत यासाठी स्थानिक पातळीवर प्राप्त निवेदनाच्या अनूषंगाने वनेक्षेत्रामध्ये वन्यप्राणी प्रतिबंधक चर व वनतळी यांची कामे करण्यात आलेली आहे.

त्याचप्रमाणे सद्यःस्थितीत पारंपारिक उपाययोजना करून वन्यप्राण्यांना मनुष्यवस्तीपासून दूर ठेवून शेतपिकांच्या नुकसानीवर संनियंत्रण ठेवण्यात येते. वनाधिकारी व वनकर्मचारी वन्यप्राण्यांच्या हालचालीवर व त्यांना मानवी वस्तीपासून दूर ठेवण्यासाठी दररोज प्रयत्नशील आहेत. याकरिता कर्मचाऱ्यांना आवश्यकतेनुसार वावहनंची सोय, कर्मचारी / वनमजूर पथक, फटाके इतर साहित्य सुविधा अमलबजावणीसाठी पुरविण्यात आल्या आहेत. यात ग्रामस्थांचेही सहकार्य लाभत आहे.

त्याचप्रमाणे कुडाळ तालुक्यातील मानवी जिवितास व मालमत्तेस हानीकारक ठरलेल्या जंगली हत्तीपासून शेत पिकांचे नुकसान होऊ नये म्हणून हत्ती अभयारण्य करण्याबाबत विचाराधीन आहे.

- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यातील कोल्हापूरी बंधा-यांचे दरवाजे चोरीस गेल्याबाबत.

(४१) * ७७२ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), डॉ.सुधाकर भालेराव (उदगीर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाने मराठवाड्यातील आठही जिल्ह्यात जिल्हा परिषद, स्थानिकस्तर, जलसंपदा आणि विभागाच्या माध्यमातून सुमारे ४१३ कोटी ३० लाख रुपये खर्च करून मोठ्या प्रमाणात कोल्हापूर बंधारे बांधले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मराठवाड्यात सुमारे २६०० कोल्हापूरी बंधा-याची उभारणी करण्यात आली असता एकूण १ लाख ३८ हजार ९१२ बंधा-यांना बसविण्यात आलेल्या दरवाजांपैकी सुमारे १८ हजार ६९७ बंधा-यांची दरवाजे चोरीस गेलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच लातूर जिल्ह्यातील उदगीर उपविभागात झालेल्या सर्वच ८५ कोल्हापूरी पद्धतीच्या बंधा-याची कामे निकृष्ट दर्जाची झाली असून बंधा-याचे २ हजार दरवाजे चोरीला जाऊन तीन वर्षे लोटली तरी गुन्हेही नोंद नाही व दरवाजाचा तपासही पोलिसांनी लागलेला नाही, हे ही खरे आहे काय
- (४) असल्यास, सदरहू बंधा-यासाठी नवे दरवाजे पाटबंधारे विभाग देत नसल्याने यावर्षीही पावसाळ्यातले पाणी अडवले जाणार नसल्याने सिंचनाचा उद्देश सफल होणार नाही, हे ही खरे आहे काय
- (५) असल्यास, चोरीला गेलेल्या दरवाजाचा तपास अद्याप न लागण्याची कारणे काय आहेत व नवे दरवाजे बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) होय.

मराठवाड्यातील आठ जिल्ह्यात लघुसिंचन, (जिल्हा परिषद) व लघुसिंचन (जलसंधारण) यांचे माध्यमातून रुपये ३९२.२७ कोटी खर्च करून २७८६ कोल्हापूरी पद्धतीचे बंधारे बांधण्यात आले आहेत.

सदर बंधाऱ्यांवरील संकल्पित दरवाजांची संख्या १,२९,७२२ एवढी आहे त्यापैकी १९,१४१ दरवाजे चोरीस गेलेले आहेत.

(२) अशंतयः खरे आहे.

उदगीर उपविभागामार्फत ४९ कोल्हापूरी पद्धतीच्या बंधाऱ्यांची कामे पूर्ण करण्यात आली आहेत. त्यापैकी ६ बंधाऱ्याचे २३७ गेट चोरीस गेलेले आहेत. तसे उपविभागीय पोलिस अधिकारी, उदगीर यांना दिनांक १३ एप्रिल, २०११ रोजी कळविण्यात आलेले होते. तसेच दिनांक २९.११.२०१४ रोजीच्या पत्रान्वये गुन्हा नोंद करून FIR ची प्रत मिळणेबाबत कळविण्यात आलेले आहे.

(४) हे खरे नाही.

नवीन गेट खरेदीसाठी कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, लातूर यांनी अधीक्षक अभियंता, लघु सिंचन (जलसंधारण) मंडळ, औरंगाबाद यांचेकडे दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०१३ पत्रान्वये निधी मागणी करण्यात आलेली असून शासनास प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर निधी उपलब्धतेनुसार निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात येईल. यावर्षी अत्यल्प पाऊस झाल्याने नाल्यास प्रवाह नाही. त्यामुळे पाणी साठा होऊ शकला नाही.

(५) व (६)

प्रश्न उद्भवत नाही.

म-हळ बु (ता. सिन्नर, जि. नाशिक) वडिलोपार्जित शेत जमिनीत
विहिरीवर अनुदानाची रक्कम घेऊन 43 लाखाचा अपहार केल्या बाबत

(४२) * १२७८ श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) म-हळ बु (ता. सिन्नर, जि. नाशिक) येथील 23 लाभार्थ्यांना शाखा अभियंता, ग्रामसेवक, पंचायत समितीचे विसंसार अधिकारी यांच्या सहाय्याने आपल्या वडिलोपार्जित शेत जमिनीत व इतर जमिनीत अगोदरच असलेल्या विहिरीवर अनुदानाची रक्कम घेऊन 43 लाखाचा अपहार केल्याची बाब सप्टेंबर, 2014 च्या सुमारास उघडकीस आला हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (3) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित दोषी व्यक्तीवर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

- (२) प्रस्तुत प्रकरणी तक्रार निवारण प्राधिकारी, नाशिक यांनी चौकशी केली आहे.
- (३) तक्रार निवारण प्राधिकारी, नाशिक यांच्या दि.४.९.२०१४ च्या निर्णयानुसार २३ विहिरीच्या कामात अनियमितता झाल्याचे आढळून आले आहे. त्यांचे निर्णयानुसार संबंधित लाभार्थी, पदाधिकारी, अधिकारी व कर्मचारी अशा एकूण ३२ व्यक्तींविरुद्ध पोलीस स्टेशन वावी, ता.सिन्नर, जि.नाशिक येथे दि.२९.११.२०१४ रोजी गन्हा दाखल करण्यात आला आहे. तसेच संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांचेविरुद्ध नियमानुसार प्रशासकीय कारवाई सुरु करण्यात आली आहे.

डोंबिवली जि.ठाणे येथील 39 ग्रामपंचायतीनी पाण्याची बिले
थकविण्यात आल्याने पाणी पुरवठा बंद केल्याचे निदर्शनास आल्याबाबत

(४३) * २५३ श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी),
श्री.असलम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर) :
सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (1) डोंबिवली जि.ठाणे येथील 39 ग्रामपंचायतीनी 15 कोटी 68 लाख रुपये पाण्याची बिले थकविण्यात आल्यामुळे एम.आय.डी.सी ने या 39 ग्रामपंचायतीचा पाणी पुरवठा बंद करण्यात आल्याचे माहे ऑक्टोबर 2014 रोजी वा त्यासुमारास आढळून आले, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, पाणी बिले त्वरीत भरण्याबाबत व डोंबिवलीकरांना पूर्ववत पाणी पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती तातडीची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (3) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पोलादपूर (जि.रायगड) तालुक्यात केंद्र पुरस्कृत पाणलोट
विकास कार्यक्रमांतर्गत झालेल्या भ्रष्टाचाराबाबत

- (४४) * २०४१ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-
- (1) पोलादपूर (जि.रायगड) तालुक्यात सन 2012 ते 2014 या कालावधीत केंद्र पुरस्कृत पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत राज्याच्या जलसंधारण व ग्रामविकास खात्याच्या प्रधान सचिवामार्फत झालेल्या चौकशीनुसार विभागीय कृषि सहसंचालक कोकण विभाग यांच्या दिनांक 25 सप्टेंबर, 2014 च्या आदेशानुसार पोलादपूर तालुक्यातील 7 कृषी पर्यवेक्षक व कृषी सहाय्यक पदावरील कर्मचा-यांना निलंबित केले, हे खरे आहे काय,
 - (2) असल्यास, गैरव्यवहाराचे स्वरूप काय आहे,
 - (3) असल्यास, निलंबित झालेल्या कर्मचा-याविरुद्ध दोषारोप दाखल करण्यात आले आहे काय,
 - (4) असल्यास दाखल न करण्याची कारणे कोणती ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : १) अशंत: खरे आहे.

पोलादपूर (जि.रायगड) तालुक्यात सन २०१२ ते २०१४ या कालावधीत केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम अंतर्गत झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत दक्षता पथक, कृषि आयुक्तालयामार्फत चौकशी करण्यात आलेली असून प्राथमिक चौकशीत दोषी आढळून आल्यानुसार विभागीय कृषि सहसंचालक, कोकण विभाग यांच्या दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१४ च्या आदेशान्वये ७ कृषि पर्यवेक्षक/कृषि सहाय्यक यांना व दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१४ चे आदेशान्वये १ कृषि सहाय्यकास निलंबित करण्यात आले आहे.

२) केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम अंतर्गत मार्गदर्शक सूचनांचे उल्लंघन करणे, आवश्यकतेनुसार अभिलेख जतन न करणे व त्याअन्वये निधिचा दुरुपयोग करणे अशा प्रकारचे गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आले आहे.

३) व ४) प्रस्तुत प्रकरणी एकूण ५२ गटांची तपासणी करण्यात आली असून आढळून आलेल्या अनियमिततेची व्याप्ती विचारात घेता कर्मचारीनिहाय व गटनिहाय दोषारोपपत्रे तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.